

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravlništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Volitve na čehoslovaškem.

Čehoslovaška je država prave demokracije (ljudovlade). Za njo velja v polnem obsegu, da je narod država in država narod. Na čehoslovaškem si narod sam po svojih zastopnikih daje zakone, narod sam upravlja svoje javne zadeve po ministrih in uradnikih, ki so pod strogo kontrolo ljudskih zastopnikov v narodni skupščini in v senatu. V čehoslovaški republiki demokracija ni beseda brez vsebine, marveč je dejstvenost, nad katero pazljivo čuva oko državnega predsednika Masaryka.

Neobhodno potrební predpogoj in hkrati najkrepkejša obramba demokracije so volitve. Čehoslovaška ima najmodernejši in najpopolnejši zakon za volitve narodnih poslancev. Poslanci se volijo po splošni, enaki in direktni volilni pravici moških in žensk s tajnim glasovanjem, in sicer na osnovi proporca. Volitve se vršijo brez vsakega pritiska v popolni svobodi. Ta svoboda omogočuje vsakomur, da voli poslanca po prepričanju in vesti, ne da bi se mu bilo treba bati kakšnih posledic. In vprav ta svobodna ljudska volja je najtrdnjši temelj čehoslovaške države.

Prihodnjo nedeljo, 19. maja, bo čehoslovaško ljudstvo zopet imelo priliko, da si nanovo izbere svoje zastopnike v poslansko zbornico in v senat. V nedeljo, 26. maja, pa bodo volitve v deželna in okrajna zastopstva. V tem mesecu se bodo torej na čehoslovaškem obnovile vse zakonodajne, upravnin samoupravne korporacije. Jeseni in v naslednjem letu bodo sledile volitve v občine, ki imajo na čehoslovaškem zelo široko in učinkovito samoupravo.

Velikih sprememb v strankarskem oziru te volitve ne bodo prinesle. Čehoslovaki so politično tako izobraženi in določno opredeljeni, da število tistih, ki nihajo med strankami sem ter tja, ni veliko. Vladni blok tvorijo: češki republikanci (agrarci), češki socialni demokratje, čehoslovaška ljudska stranka in češki narodni socialisti; tem strankam so se izmed Nemcev pridružili socialni demokratje in kmečka zveza (nemški agrarci). Proti vladinemu bloku se bori češka opozicija, ki nastopa v volilnem boju kot spojitvev treh strank: narodnih demokratov pod vodstvom dr. Kramářa, narodne zveze pod vodstvom Stribrnega in fašistične skupine, ki ji je ustanovitelj znani Gajda.

Med Slovaki je borbena-opozicijska slovaška katoliška ljudska stranka,

katero vodi bojeviti prelat Hlinka, ki ga diči naslov »oče Slovaške«. Avtonomija Slovaške je tisti cilj, ki od njega Hlinka ne popusti. Da bi se uspešneje boril za njegovo uresničenje, je sklenil volilno zvezo z avtonomisti med slovaškimi protestanti. S tem je odloženo uresničenje želje, ki napolnjuje vse zavedne čehoslovaške katoličane, da bi se namreč čehoslovaška ljudska stranka, ki jo vodi monsignor Šramek, združila s slovaško katoliško ljudsko stranko.

V NAŠI DRŽAVI.

Še enkrat o izidu volitev v Dravski banovini, Ljubljana, 7. maja d. Banska uprava Dravske banovine objavlja naslednje službeno poročilo o izidu volitev v Dravski banovini:

Število volilnih uprav. 308.472
Število oddanih glasov 151.846 (47.67%)
Dobile so glasov:
lista g. Bogolj. Jevtiča 125.178 (82.43%)
lista g. dr. Vl. Mačka 22.510 (14.82%)
lista g. Dimit. Ljotiča 2.513 (1.65%)
lista g. Maksimoviča 44 (0.03%)
Število nevelj. glasov 1.601 (1.07%)

Za poslance. »Glas Naroda« piše v svoji številki od 19. maja o tem naslednje: »Ogromna večina prejšnjih poslancev z redkimi častnimi izjemami se po volitvah ni več veliko brigala za stike s svojimi volilci. Le bolj po redko so se prikazali v svoj volilni okraj in sklicali kakšno »konferenco« maloštevilnih zaupnikov, in še to pod pritiskom drugih gibanj, kakor je bilo pri nas gibanje bojevnikov. Baš tej okolnosti in pa popolni sterilnosti prejšnje politike JNS pripisati ono apatijo, ki se je vedno bolj pojavljala med našim ljudstvom. V bodoče se ne bo smelo več dogajati, da li izvoljeni poslanci samo vlekli dnevnice, kimali k zakonskim načrtom katere predlaga vlada skupščini, odobritev, in intervenirali za enega ali drugega izmed svojih volilcev pri kakšnem ministrstvu ali drugem uradu, temveč morajo predlagane zakonske načrte tudi temeljito proučevati in zahtevati v primeru pomanjkljivosti tudi njih zboljšanje. Pa ne samo to! Po potrebi morajo tudi poslanci sami dajati vladi inicijativo za sestavljanje raznih zakonskih načrtov in iz-

Med Nemci na čehoslovaškem je o priliki volitev zavlada večja zmeda. Poleg starih strank: socialno-demokratske, kmečke zveze in krščansko-socialne ljudske stranke je zadnji čas bila ustanovljena »Sudetsko-nemška domovinska fronta«, ki ji načeluje Konrad Henlein. Ko je bila narodno-socialistična stranka med čehoslovaškimi Nemci razpuščena, je nastopila omenjena »Domovinska fronta« kot njena dedinja. V nemškem taboru je torej pričakovati precejšnje pregrupacije volilcev, ki jih strastna nemško-nacionalna agitacija tira iz vladnega bloka v opozicijsko fronto.

dajanje zakonov.« — Predvsem pričakuje ljudstvo učinkovitih korakov in ukrepov za olajšanje neznosne gospodarske krize.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Balkanska zveza je začela zborovati v Bukarešti 9. maja. Posvetovanj so se udeležili poleg zastopnikov Romunije pod vodstvom zunanjega ministra Titulesca še naša jugoslovanska delegacija z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Jevtičem na čelu. Jevtiča je zastopal doma v Beogradu v njegovi odsotnosti vojni minister general Zivkovič. Nadalje sta bila v Bukarešti grški in turški zunanji minister.

Zaključek zasedanja Balkanske zveze. Zasedanje Balkanske zveze v Bukarešti je bilo zaključeno v nedeljo 12. maja. V središču razprav je bila sklenitev podunavske pogodbe ter vprašanje oborožitve Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Zunanji ministri držav Balkanske zveze so zavzeli stališče, da je povečanje oborožitve teh držav, ki se na tihem že delj časa več ali manj pripravljajo, nedopustno, ker je v nasprotju z določbami mirovnih pogodb in ker bi to dalo samo nove pobude revizionistični propagandi, kar bi moglo izzvaliti še večjo zmedo in še bolj napet položaj. Morebitno oborožitev bi Balkanska zveza mogla odobriti samo tedaj, če bi prizadete države podale resnična jamstva in se odrekle vsaki izpremembi glede obsega držav. Vsako razpravo o tali spremembi mirovnih pogodb Balkanska zveza že v naprej odklanja. Sklenjeno je bilo, da bo Balkanska zveza sporočila to svoje stališče velesilam in jim obenem predložila točne in zanesljive podatke o skrivnem oboroževanju Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Za enkrat odklanja Balkanska zveza neposredna pogajanja s temi državami. V zvezi s tem je bilo

Za čiščenje
kroi
uporabljajte znani
PLANINKA - čaj
BAHOVEC.
Lekarna
Mr. Bahovec, Ljubljana
Pristen je le v plumbiranih paketi
Reg. br. 76 od 5. II. 1932.

govora tudi o povratku Habsburžanov na prestol Avstrije. Balkanska zveza je v tem pogledu v celoti osvojila stališče Male antante, ki slej ko prej odločno odklanja obnovo Habsburške monarhije. Končno so v nizu vprašanj, ki so na dnevnem redu, obravnavali tudi vprašanje zblizanja držav Balkanske zveze z Italijo. V zvezi s tem je bilo govora tudi o sredozemski varnostni pogodbi, pri čemer so z zadovoljstvom ugotovili, da so se v zadnjem času v znatni meri izboljšali odnošaji med Francijo in Italijo na eni ter Italijo in Jugoslavijo na drugi strani. Popolna skupnost držav Balkanske zveze je prišla do izraza tudi v ponovnem sklepu, da bo Balkanska zveza v vseh mednarodnih vprašanjih kar najtesneje sodelovala z Mal antanto, ker vidi samo v takem sodelovanju najzanesljivejše jamstvo za red in mir v tem delu Evrope.

Avstrijski kancelar dr. Schuschnigg se je mudil na oddihu v Italiji in se je sestel ob tej priliki 9. maja v Florenci z italijanskim državnim tajnikom za zunanje zadeve Suvichem. Listi so namigavali, da je šlo pri tem sestanku za pogajanja o sodelovanju Italije in Avstrije s podporo Francije proti Nemčiji. Po drugih vesteh je bil namenjen sestanek v Florenci pogajanjem o zopetni vpostavitvi Habsburžanov v Avstriji. Italijanski politični krogi trdijo, da se je n. c. n. h. i. pokret v Avstriji tako razvil, da bi ga bilo nemogoče zatreti brez hujših posledic.

Belgija bo priznala sovjetsko Rusijo. Belgijska vlada je napovedala v parlamentu, da bo vzpostavila zopet diplomatske zveze z Rusijo in ima zunanji minister že vsa tozadevna navodila.

Nova vlada na Španskem. Zadnjič smo poročali, da je podala ostavko Lerrouxova vlada. Nova vlada je bila sestavljena 6. maja zopet pod predsedstvom radikala Lerrouxa. V tej vladi imajo radikali: ministrsko predsedstvo, zunanjega in notranjega ministra. Katoliška ljudska stranka pod vodstvom mladega Gila Roblesa je zastopana v vladi s petimi ministri. Gil Robles kot šef stranke je prevzel vojno ministristvo. Katoličani še imajo pravnega ministra, delavsko ministristvo, prometno in trgovinsko. V vladi so še tudi agrarci, ki imajo podoben program kakor katoliška stranka in imajo dva ministra. Od nestrancarjev je v vladi kot strokovnjak finančni minister Chaparieta, ki je monarhist in je bil minister že pod pregnanim kraljem Alfonzom XIII. Naučni minister je liberalni demokrat. V obnovljeni Lerrouxovi vladi imajo desničarji večino, ker je v njihovih rokah osem ministrstev.

Zarota proti diktatorju Turčije. Oblosti so odkrile v Brusli in Daliji zaroto, ki bi naj bila organizirala revolucijo in državni prevrat. Zarota je bila naperjena proti diktatorju Turčije Kemal Ataturku. Zaprlji so 70 oseb. Vodja zarotniškega gibanja je bil 70letni Saidi, ki je začel rovariti proti mladi Turčiji in njenim voditeljem radi tega, ker so ti skoraj docela izločili turško veroizpoved iz javnega življenja.

Italija — Abesinija. Italija mobilizira naprej in pripravlja bojne sile proti Abesiniji. Pripravljenih na napad je v vzhodno-italijanski-afriški koloniji 284 tisoč mož vojaštva, fašistične milice in delavcev iz Julijske krajine. Z najnovejšimi odredbami za mobilizacijo je naraslo število za boj proti Abesincem pripravljenih mož na nad 1 milijon in sicer 710.000 mož redne vojske in 383 tisoč miličnikov. — Doslej je bilo pripeljanih v Abesinijo preko egiptovskega in angleškega Sudana 60.000 ton orožja in raznega drugega vojnega materiala. Razven tega je bilo vtihotapljen nad 1 milijon ton streliva ter orožja, ki je nemškega, švedskega, belgij-

skega in španskega izvora. Italija namerava ugovarjati in nastopiti pri Društvu narodov proti vsem onim državam, ki dobavijo Abesincem orožje in strelivo. Abesinski cesar je izjavil, da bo odredil splošno mobilizacijo ter pozval pod orožje vse sposobne moške.

Proti komunizmu. Zelo živahno se giblje protikomunistična organizacija »Silakk« (skrajšano iz francoskih besed: »Središče mednarodne dejavne borbe zoper komunizem«) v Belgiji. Ustanovitelj in voditelj te organizacije je Josip Dujé, bivši belgijski konzul v Rostovu na Donu, ki je bil v Rusiji do leta 1926. Organizacija izdaja knjige, letake, prireja razstave ter predavanja v mestih in d. avst. rajih. K predavanjem so večkrat povabljeni komunisti, ki so pri debati poraženi in sami morajo priznati, da predstavitelji »Silakka« delujejo iz dejstvi, povzetimi iz sovjetskih uradnih virov. Od l. 1932 izdaja »Silakk« 18-krat na leto sešitke »Antikomunistične dokumentacije« v francoskem, španskem, holandskem jeziku itd.

Židje v Palestino. Odkar v nekaterih državah, osobito v Nemčiji, ne gledajo židov s prijaznim očesom, si iščejo židje novo domovino, kjer bi jim sreča bila milejša. Zionistični (narodnostni) pokret med židovskim narodom hoče tok židovskega naseljevanja uravnati v Palestino, ki naj bi zopet postala židovska narodna država. In res raste židovsko priseljevanje v Palestino od meseca do meseca. Sedaj je židov v sv. deželi že preko 350.000, Arabcev pa 900 tisoč. Rastoče priseljevanje napolnjuje Arabce s skrbjo za bodočnost, in to tem bolj, ker židje napovedujejo, da bodo čez nekaj let imeli v Palestini absolutno večino. V načrtu imajo 50.000 novih priseljencev vsako leto. To povzroča med starejšimi Arabci brigo, med arabsko mladino pa gnev. Ne omejuje se pri tem mladina samo na prekipanje čuvstva in demonstracijske nastope, prešla je že tudi v akcijo. Mladenci hodijo od kraja do kraja z geslom: »Bojkotirajmo židovsko blago! Pripravljajmo štrajke na škodo židov! Ne prodajajte arabske zemlje židovskim priseljencem! Zahtevajmo od angleške oblasti, da prepove nadaljnje naseljevanje!« Arabci so tudi radi tega nevoljni na Anglež, ker jim nočejo zgraditi železnice, ki bi se z njo mogli peljati iz Palestine direktno na grob Mohameda v Arabiji. Bojijo se namreč Angleži in menda že bolj židje, da bi ta islamska (mohamedanska) železnica vozila ne samo palestinske Arabce na Mohamedov grob, marveč od tamkaj arabsko narodnostno idejo v Palestino.

Novomašnik, star 71 let. Tak primer je izjemen, ki se redko zgodi. Če pa se zgodi, je dokaz velike božje milosti. Zgodil se je zdaj v državi Indiani (v Zedinjenih državah Severne Amerike),

kjer je te dni bil za duhovnika posvečen profesor Staunton. Stari novomašnik je rojen v protestantovski cerkvi. Leta 1890 je napravil na vseučilišču izpit kot inženier ter najprej poučeval matematiko na neki šoli v New-Jorku. Koncem preteklega stoletja ga je vlada poslala kot šolskega nadzornika na Filipinske otoke, ki so takrat prešli v ameriško last. Ker ga je srce vleklo v duhovniško službo, je študiral protestantovsko bogoslovje ter po končanih študijah dobil mesto protestantovskega pridigarja. Ob študiju krščanskega verstva je spoznal resničnost, in sicer izključno resničnost katolicizma. Nasledek tega spoznanja je bil njegov pristop v katoliško cerkev, ki se je zgodil leta 1930. Istega leta mu je umrla žena. Po njeni smrti se je odločil, da gre v bogoslovje. Očesna bolezen ga je precej ovirala pri študiju katoliškega bogoslovja. Vendar je premagal vse ovire in težave. In sedaj se mu je izpolnila najsrčnejša želja: kot 71letni novomašnik je stopil pred oltar Gospodov.

Puščava. Predstojništvo božjepotne cerkve sv. Marija v Puščavi sporoča pobožnim romarjem, da se bodo vršili letos v Puščavi romarski shodi v sledečem redu: Prvi romarski shod bo na četrto nedeljo po Veliki noči dne 19. maja, drugi na god sv. Ane dne 26. julija, tretji v nedeljo po sv. Ani dne 28. julija, četrta na praznik Vnebovzetja Device Marije dne 15. avgusta, peti, največji, v nedeljo po prazniku Vnebovzetja Device Marije dne 18. avgusta in šesti na praznik Rojstva Device Marije dne 8. septembra. Sporočamo romarjem, da bo pri vsakem romarskem shodu več sv. maš in vedno priložnost, da opravijo sv. spoved. Pričetek spovedi bo že prejšnji dan in spovedovalo se bo na dan shoda od ranih jutranjih ur do opoldan in še čez, če bo treba. Pridite vsi, ki ste potrebni duševne tolažbe, k svoji nebeški Materi po tolažbo, ker pri svetu jo iščete zamanj. — Sporočamo tudi vsem častilcem Marijinim, da se hode letos Marijino svetišče v Puščavi temeljito osnažilo in prenovilo. Prenovili se bodo štirje